

VENITURI ȘI CHELTUIELI: PRINCIPII, RECUNOAȘTERE ȘI EVALUARE

INCOME AND EXPENSES: PRINCIPLES, RECOGNITION AND VALUATION

Author: Alexandrina ARAMĂ, Undergraduate student,

e-mail: arama.alexandrina@ase.md

Scientific coordinator: Liliana LAZARI

the ORCID code: 0000-0001-8310-2341

Academy of Economic Studies of Moldova

e-mail: liliana.lazari@ase.md

Abstract: *Income and expenses are essential elements, reflecting the financial health and viability of a company. The purpose of the paper is to detail and examine the fundamental principles of their recognition and evaluation, following the accounting norms, international regulations and specific practices. Research methods involve the use of general and specific methods of the economic field, including observation, classification and economic-mathematical modeling. The basic information is extracted from the National Accounting Standards, the Law of Accounting and Financial Reporting, and the Accounting Manual. In the table of contents, the classifications of income and expenses according to the type of activity, are highlighted, reporting period, tax treatment, and destination. The accounting principles of commitment, prudence and non-compensation are fundamental to their recognition.*

Keywords: *income, expenses, accounting principles, recognition, valuation.*

JEL: M41

Introducere

În lumea afacerilor și a finanțelor, conceptele de venituri și cheltuieli reprezintă coloana vertebrală a oricărei organizații. Acestea nu sunt doar cifre într-un tabel contabil, ele reflectă sănătatea financiară, performanța și viabilitatea unei companii. Noțiunea, recunoașterea și evaluarea veniturilor sunt prezentare de SNC „Venituri” [3] la nivel național, iar pentru cheltuieli de SNC „Cheltuieli ” [3]. Scopul acestei lucrări constă în detalierea și examinarea amănunțită a principiilor fundamentale care stau la baza recunoașterii și evaluării veniturilor și cheltuielilor. În cadrul acestui demers, se va explora contextul specific în care aceste procese au loc, evidențiind normele contabile relevante, reglementările naționale și internaționale și practicile specifice. Analiza detaliată a acestor elemente va contribui la o înțelegere mai profundă a impactului lor asupra raportării financiare.

Metode de cercetare

Ca suport metodologic pentru investigație, se utilizează metodele generale de cercetare a subiectelor, fenomenelor și proceselor – metoda dialectică a cunoașterii cu componentele sale (analiza, sinteza, inducția și deducția), precum și metodele de cunoaștere rațională specifice domeniului economic: observația, clasificarea, raționamentul, calculația, selecția, gruparea, etc. Ca suport informațional în desfășurarea cercetării vor fi utilizate: Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 [1], SNC „Venituri” [3] și SNC „Cheltuieli” [3] și Manualul Contabilitatea întreprinderii [7] și articole științifice aferente cercetării.

Conținut

Conform prevederilor naționale de contabilitate [3], veniturile și cheltuielile se recunosc în baza următoarelor principii de bază: Contabilitatea de angajamente, Prudența și Necompensarea.

Prin aplicarea acestor principii, entitățile pot asigura o raportare financiară adecvată, reflectând corect veniturile și cheltuielile și oferind astfel informații relevante și utile pentru utilizatori în luarea deciziilor.

Tabelul 1. Principiile contabile de înregistrare a veniturilor și cheltuielilor

Principiile	Venituri	Cheltuieli
Contabilității de angajamente prevede recunoașterea elementelor contabile pe măsura apariției acestora, indiferent de momentul încasării/plății de numerar sau al compensării sub altă formă [1]	Prin adoptarea contabilității de angajamente se acordă întâietate „cauzelor asupra efectelor, se înregistrează mai întâi angajamentele și apoi executarea lor. Veniturile și cheltuielile sunt delimitate și înregistrate sub aspect real (mișcare de bunuri și servicii), și nu sub aspect monetar (mișcare de lichidități)” [5]	

Prudenței prevede neadmiterea supraevaluării activelor și a veniturilor și/sau a subevaluării datoriilor și a cheltuielilor [1]	În ceea ce privește veniturile, principiul prudenței impune o abordare conservatoare, în care veniturile sunt recunoscute doar atunci când sunt sigure că vor fi realizate și când există o bază suficientă de dovezi că aceste venituri sunt obținute și vor fi colectate. Prin urmare, acest principiu încurajează o abordare mai conservatoare în evaluarea veniturilor și recunoașterea lor în situațiile financiare	Micșorarea cheltuielilor în raport cu valoarea de intrare, din moment ce apar ca probabile, trebuie contabilizate ca provizioane pentru riscuri și cheltuieli. Riscurile probabile, generate de evenimentele viitoare, susceptibile să genereze modificări de valoare ale elementelor patrimoniale, justifică crearea provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli. [6]
Necompensarea prevede contabilizarea și prezentarea distinctă în situațiile financiare a activelor și datoriilor, a veniturilor și cheltuielilor. [1]	Compensarea elementelor din situațiile financiare poate duce la o lipsă de informații pentru utilizatori și la denaturarea veniturilor, cheltuielilor, activelor, datoriilor. Aplicarea acestui principiu asigură prezentarea totalității elementelor patrimoniale ale entității în situațiile financiare [5]	

Sursa: elaborat de autor în baza Legii contabilității și raportării financiare [1] și sursa [5], [6].

Recunoașterea veniturilor este un proces complex, dependent de criteriile specifice fiecărui tip de venit.

Tabelul 2. Cerințe de recunoaștere a veniturilor

Recunoașterea Veniturilor din:	Condiții	Excepții
Vânzarea Produselor și Mărfurilor:	Transferul riscurilor și beneficiilor către cumpărător Entitatea nu mai deține controlul bunurilor Evaluarea credibilă a veniturilor Probabilitatea generării beneficiilor economice Evaluarea credibilă a costurilor	Păstrarea riscurilor semnificative de către entitate. Condiționarea veniturilor de performanța cumpărătorului. Bunuri livrate, dar neinstalate. Dreptul de anulare a vânzării
Vânzări cu Livrări Amânate:	Probabilitatea livrării bunurilor Bunuri disponibile, identificate și pregătite Confirmarea scrisă a cumpărătorului Respectarea condițiilor de plată	Lipsa intenției ferme de achiziționare/producere
Prestarea Serviciilor:	Evaluarea credibilă a veniturilor Probabilitatea obținerii beneficiilor economice Evaluarea stadiului de execuție a tranzacției Evaluarea credibilă a costurilor	-
Utilizarea Activelor Entității:	Probabilitatea obținerii beneficiilor economice Evaluarea credibilă a veniturilor	-

Sursa: elaborat de autor în baza SNC, „Venituri” [3] și [7]

Cheltuielile sunt recunoscute atunci când îndeplinesc două criterii esențiale: *existența unei certitudini fundamentate privind diminuarea beneficiilor economice ale entității și posibilitatea evaluării credibile a mărimii acestora*. Aceste cheltuieli sunt înregistrate simultan cu [3]:

Tabelul 3. Cerințe de recunoaștere a cheltuielilor

Cheltuielile se recunosc	Cheltuielile nu se recunosc
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diminuarea activelor fără o reducere concomitentă a datoriilor sau o creștere a altor active. <i>De exemplu, valoarea contabilă a stocurilor lipsă la inventariere este înregistrată ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a activelor.</i> 2. Majorarea datoriilor fără o creștere concomitentă a activelor. <i>De exemplu, salariile calculate pentru personalul administrativ sunt contabilizate ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datoriilor curente.</i> 3. Calcularea amortizării și înregistrarea pierderilor din deprecierea activelor imobilizate, conform prevederilor SNC „Imobilizări necorporale și corporale”, și SNC „Deprecierea activelor”. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cotele retrase din capitalul social și alte plăți efectuate în contul capitalului propriu 2. Avansurile acordate în perspectiva procurării ulterioare de bunuri și servicii, subliniind o planificare și gestionare eficientă a resurselor. 3. Sumelor rambursate ale creditelor și împrumuturilor primite, inclusiv în formă nemonetară, precum și alte diminuări de datorii care nu afectează capitalul propriu 4. Alte elemente contabile care nu îndeplinesc criteriile de recunoaștere a cheltuielilor.

Sursa: elaborat de autor în baza SNC, „Cheltuieli” [3] și [7]

Recunoașterea și evaluarea veniturilor și cheltuielilor reprezintă aspecte esențiale în procesul de raportare financiară. Respectarea standardelor contabile și a criteriilor specifice pentru fiecare tip de venit și cheltuielă este crucială pentru furnizarea unei imagini corecte și transparente a performanței financiare a unei entități.

Conform prevederilor SNC „Venituri” [3], veniturile sunt evaluate la valoarea justă a contraprestației primite, reducându-se cu orice reduceri de preț sau alte avantaje comerciale oferite de vânzător; în cazul serviciilor furnizate, evaluarea veniturilor se face conform valorii stabilite de părțile implicate și confirmate documentar. În schimb, cheltuielile sunt evaluate la valoarea contabilă a activelor consumate sau ieșite, costul efectiv al serviciilor/lucrărilor efectuate, contribuțiile la asigurările sociale și alte elemente relevante. Această evaluare corectă a veniturilor și cheltuielilor contribuie la transparența și fiabilitatea informațiilor financiare raportate de către entitate.

Concluzii

În concluzie această analiză a principiilor contabile asociate veniturilor și cheltuielilor subliniază esența acestor concepte în domeniul financiar și al afacerilor. Lucrarea aduce în prim-plan cerințele de recunoaștere și evaluare a veniturilor și cheltuielilor, dar și relevanța lor în reflectarea sănătății financiare a unei entități. Recunoașterea și evaluarea veniturilor și cheltuielilor au un impact semnificativ asupra performanței financiare în cadrul raportării. Aceste procese determină modul în care veniturile și cheltuielile sunt reflectate în situațiile financiare ale unei entități.

Impactul asupra performanței financiare.

- profitul net al unei entități este rezultatul diferenței dintre venituri și cheltuieli. O recunoaștere adecvată a acestor elemente influențează direct profitul net.

- indicatori financiari precum marja de profit, rentabilitatea și eficiența sunt afectați de modul în care veniturile și cheltuielile sunt recunoscute și evaluate.

- investitorii, creditorii și alte părți interesate se bazează pe informațiile financiare pentru a evalua performanța unei entități. Dacă veniturile și cheltuielile nu sunt prezentate corect, imaginea generală poate fi distorsionată.

Prezentul studiu are ca limite examinarea recunoașterii și evaluării veniturilor și cheltuielilor conform cadrului național contabil stabilit de SNC „Venituri” și SNC „Cheltuieli” [3]. În final, recunoașterea și evaluarea corectă a veniturilor și cheltuielilor sunt esențiale pentru a obține o imagine fidelă a performanței financiare a unei entități și pentru a asigura transparența în raportarea financiară.

Referințe bibliografice

1. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, în vigoare din 01.01.2019. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136356&lang=ro#
2. Cadrul general conceptual de raportare financiară. Disponibil: <https://www.mf.gov.md/ro/content/standardele-interna%C8%9Bionale-de-raportare-financiar%C4%83-2017-red-book>
3. Standardele Naționale de Contabilitate aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.118 din 06.08.2013, modificate conform OMF nr. 48 din 12.03.19, MO101-107/22.03.19, SNC „Venituri”, SNC „Cheltuieli”. Disponibil: <https://www.mf.gov.md/ro/content/standardele-na%C8%9Bionale-de-contabilitate-aprobate-prin-ordinul-nr118>
4. IFRS 15 „Venituri din contractele cu clienții”. Disponibil: <https://www.mf.gov.md/ro/content/standardele-interna%C8%9Bionale-de-raportare-financiar%C4%83-2017-red-book>
5. LAZARI, Liliana. Principiile contabile: evoluție, conținut, consecințe. În: *Economica, Revista Științifică*, Chișinău, 2017, nr. 4 (102), p. 72-82, ISSN 1810-9136, Categoria B. Disponibil: https://ase.md/files/publicatii/economica/ec_2017_4_r2.pdf
6. LAZARI, Liliana, IAVORSCHI, Irina. Impactul principiilor contabile asupra raportării financiare. În: *Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători*, International Scientific Student Conference, 15 martie 2018, Chișinău 2018, pp.105-110, ISBN 978-9975-75-923-6. Disponibil: https://caae.ase.md/files/caae/conf/conf_con_15.03.18.pdf
7. GRIGOROI, Lilia, LAZARI, Liliana și alții. *Contabilitatea întreprinderii*, Chișinău, Editura CARTIER, 2021, pp. 657-670 ISBN 978-9975-86-456-5 (Cartier). – ISBN 978-9975-75-984-7 (ASEM)